

शरद पवार ग्राम समृद्धी योजना

शरद पवार ग्राम समृद्धी योजना

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना (MGNREGA) च्या संयुक्त विद्यमाने शरद पवार ग्राम समृद्धी योजना लागू करण्याचा निर्णय महाराष्ट्र राज्य मंत्रिमंडळाने 12 डिसेंबर 2020 रोजी घेतला आहे. शासन निर्णयानुसार 3 फेब्रुवारी 2021 पासून राज्यात या योजनेची अंमलबजावणी सुरु झाली आहे.

'मी समृद्ध, माझे गाव समृद्ध आणि माझा महाराष्ट्र समृद्ध' या ध्येयासाठी शरद पवार ग्राम समृद्धी योजनेत वैयक्तिक लाभाच्या चार योजना राबविण्यात येणार आहेत.

गायी आणि म्हशींसाठी कायमस्वरूपी गोठ्यांचे बांधकाम तसेच चार वैयक्तिक कामांद्वारे प्रत्येक लाभार्थ्याला लाभ दिला जाईल.

अनुदान

शरद पवार ग्रामसमृद्धी योजना खाली दिलेल्या गोष्टीसाठी अनुदान मिळणार आहे.

No.	घटक	अनुदान
1	कुक्कुटपालन/पोल्ट्री शेड बांधणे.	<ul style="list-style-type: none"> 100 पक्ष्यांसाठी शेड बांधण्यासाठी 49,760 रुपये अनुदान देण्यात येणार आहे. 150 पेक्षा जास्त पक्षी असल्यास दुप्पट दिले जाईल. जर एखाद्या व्यक्तीकडे 100 पक्षी बाजू असतील तर तुम्ही 100 प्रामाणिक स्टॅम्पवर दोन गॅरेंटर शेड मागू शकता. 3
2	गाई व म्हशींसाठी पक्का गोठा बांधणे.	<ul style="list-style-type: none"> ते दोन ते सहा गुरांसाठी एक कळप तयार करू शकते. यासाठी 77,188 रुपये अनुदान देण्यात येणार आहे. सहा पेक्षा जास्त गुरांसाठी, 12 गुरांसाठी अनुदान दुप्पट, 18 पेक्षा जास्त जनावरांसाठी तिप्पट केले जाईल.
3	शेळीसाठी शेड बांधणे	<ul style="list-style-type: none"> 10 शेळ्यांसाठी शेड बांधण्यासाठी 49,284 रुपये अनुदान देण्यात येणार आहे. 20 शेळ्यांसाठी अनुदान दुप्पट आणि 30 शेळ्यांसाठी तिप्पट करण्यात येणार आहे. अर्जदाराकडे 10 शेळ्या नसल्यास, त्याच्याकडे किमान दोन शेळ्या असणे आवश्यक आहे.
4	भूसंजीवनी नाडेप कंपोस्टिंग	<ul style="list-style-type: none"> 10,537 रु अनुदान शेतातील कचरा एकत्र करून नाडेप पद्धतीने कंपोस्ट खत तयार करण्यासाठी दिले जाणार आहे.

उद्दिष्ट/Objective

- 2022 पर्यंत प्रत्येक ग्रामपंचायती आणि त्यातील घटक गावांना कामांच्या माध्यमातून सामूहिक आणि वैयक्तिक पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देऊन शेतकऱ्यांचे उत्पन्न दुप्पट करून समृद्ध करण्याच्या उद्देशाने ही योजना राबविण्यात येत आहे.
- कामाअभावी स्थलांतर थांबले पाहिजे.
- या योजनांद्वारे प्रत्येक शेतकरी समृद्ध झाला पाहिजे.
- ग्रामीण भागातील पात्र लाभार्थ्यांना वैयक्तिक व सार्वजनिक कामे करून रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देणे आणि त्याद्वारे कायमस्वरूपी मालमत्ता निर्माण करणे.
- योजनेतील कामासाठी आवश्यक असलेले 60:40 अकुशल, कुशल गुणोत्तर संतुलित करण्यासाठी महात्मा गांधी रोजगार हमी योजनेच्या विविध योजनांचा समन्वय साधणे.

वैयक्तिक लाभाच्या योजना

शरद पवार ग्राम समृद्धी योजनेमध्ये चार वैयक्तिक लाभाच्या योजना आहेत त्या काय आहेत हे आपण जाणून घेऊ या.

वैयक्तिक लाभाच्या योजना पुढील सारणी मध्ये नमूद करण्यात आले आहे.

No	वैयक्तिक लाभाच्या योजना	तरतूद
1	भूसंजीवनी नाडेप कंपोस्टिंग	<ul style="list-style-type: none"> • जमिनीचे आरोग्य सुधारण्यासाठी आणि शेतातील कचऱ्यावर कंपोस्टिंगद्वारे प्रक्रिया करून कृषी उत्पादन वाढविण्यासाठी शेतात नाडेप तयार करण्याची योजना आहे. • या नाडेपमध्ये सेंद्रिय पदार्थ, कचरा, चिकणमाती आणि माती एकावर एक रचली जाते. • नाडेपच्या बांधकामासाठी दोन ते तीन महिन्यांत 10,537 कोटी रुपये खर्च अपेक्षित आहे.
2	गाय व म्हैस यासाठी पक्का गोठा बांधणे.	<ul style="list-style-type: none"> • कोठाराची जागा खडबडीत आणि खंदकांनी भरलेली आहे. ही जागा अस्वच्छ असल्याने जनावरांना विविध आजार होतात, मूत्र, शेण वाया जाते. यासाठी येथे चांगला चारा व अन्नधान्य व मूत्र साठवण टाक्या बांधण्यात येणार आहेत. • स्वतःच्या मालकीची जमीन व इतर आवश्यक कागदपत्रे असलेले लाभार्थी यासाठी पात्र असतील. एका गोठ्यासाठी 77,188 रुपये खर्च येणार आहे. • सहा गुरांची पूर्वीची तरतूद रद्द करून दोन ते दहा गुरांसाठी एक गोठा आणि नंतर अधिक गुरांसाठी सहा गुरांसाठी दुप्पट म्हणजे 12 गुरांसाठी दुप्पट आणि 18 पेक्षा जास्त गुरांसाठी तिप्पट अशी तरतूद केली जाईल.
3	शेळीपालन शेड बांधणे	<ul style="list-style-type: none"> • शेळ्या-मेंढ्यांसाठी चांगल्या दर्जाचे शेड बांधल्यास या जनावरांचे आरोग्यही सुधारेल आणि वाया जाणारे खत व मूत्र यांचा शेतीमध्ये उत्कृष्ट सेंद्रिय खत म्हणून वापर करता येईल.

		<ul style="list-style-type: none"> • भूमिहीन मजूर आणि किमान दोन शेळ्या असलेले शेतकरी या योजनेचा लाभ घेऊ शकतात. • एका शेडची किंमत 49 हजार 284 रुपये आहे. • शेड सिमेंट आणि विटा तसेच लोखंडी बीमच्या आधारे बांधण्यात येणार असून, प्रति कुटुंब जास्तीत जास्त 30 शेळ्यांसाठी तिप्पट अनुदान मंजूर करण्यात येणार आहे.
4	कुक्कुटपालन शेड बांधणे	<ul style="list-style-type: none"> • कुक्कुटपालन ग्रामीण भागातील कुटुंबांना पूरक उत्पादने तसेच आवश्यक प्राणी प्रथिने प्रदान करते. • खराब निवाऱ्यामुळे पोल्ट्रीचे आरोग्य नेहमीच बिघडत असते, ज्यासाठी प्रति शेड 49,760 रुपये खर्च अपेक्षित आहे. • 100 पक्षी यशस्वीरित्या हाताळणाऱ्या लाभार्थ्यांना पक्ष्यांची संख्या 150 पर्यंत वाढवल्यास मोठ्या शेडसाठी दुप्पट निधी दिला जाईल.